

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 10— K
Fél évre . . . . . 5— K
Negyed évre . . . . . 2-50 K

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik szerdán és szombaton.

BAJA

Kiadóhivatal

Kazal József könyvnyomdája, ahol előfizetések és hirdetések felvételnek. Telefon 45.

Szerkesztőség

Baja, Eötvös József-utca 2. szám. Telefon 116.

Feliratok szerkesztő és lapfajdosza: **Mesko Zoltán.**

Dr. Váradi Lipót Árpád Kalocsa új érseke.

A bajai közigazgatás tükre.

A kalocsai érseki megye másfélvi árvasága végre-valahára megszűnt, Várady Lipót Árpád győri püspököt nevezte ki a királyi Kalocsa főpásztorává. A kinevezetéről szóló királyi kéziratot a hivatalos lap vasárnapi száma közölte.

Még fülünkbe cseng a búcsúzó főpásztor szava: „Az én jövőmöt utódok iránt legyetek annyi szeretettel és oly hűségessé tisztelettel, mint irányomban voltatok.

És mi, az egyházmegye hivei, a szívnek melegségével, s igaz fiúi tisztelettel köszöntjük az új érseket.

Ujgyházfejdelmünknek megnyerő személyisége, eddigi fáradhatatlan munkássága biztat minket, hogy egyházmegyénk egére boldogító nap virradt fel ismét. Napra, vezérre van szükségünk, aki irányít, harcba visz, tüzel, lelkesít, győzede lemre visz! Uj főpásztorunkban megvannak mindazok a jó tulajdonságok, melyek őt erre képesítik. Mi, az ő hivei, már előre biztosítjuk őt szeretetünk-ről s ragaszkodásunkról. Itt a Duna-Tisza közén él még az ősi hit s ez a szívünkben élő hit odavezet minket főpásztorunkhoz, mint a hit öréhez, hogy megkérjük, legyen ő a mi igaz főpásztorunk, előjárónk.

Bizunk benne, hogy érsekünk minden erejével s lehetőségével törekszik megfelelni nehéz hi-

valásának; fel fogja keresni sürün hiveit s nem zárkózik el azoktól, kik hozzá folyamodnak.

A szépen fellendült hitelet még megszilárdításra szorul, közállapotaink elszomorítók, szociális törekvéseink istápolást kívánnak, sokhelyt a tanyákon szétszór szegény nép kívánva kívánja Urát Istenét megfelelő hajlekban imádni, másutt kulturális intézményeink szeretnék élvezni a főpásztor erkölcsi s anyagi támogatását, itt is, ott is várják az új érseket.

Életrajza.

Dr. Várady L. Árpád, a győri egyházmegye volt püspöke 1865. június 16-án, Temesvárott született. A magasabb papirendet 1888. augusztus 16-án nyerte el.

Papipályáját Temesvárott kezdette meg, mint az ottani papnevelő intézet tanulmányi felügyelője. Kiváló tehetségei, szélesebbkörű munkálkodásra predesztinálta. Így azután már 1895-ben a vallás és közoktatásügyi miniszteriumba neveztek ki a kath. ügyek osztályának vezetőjévé, ahol tudása, tapintata, széles látóköre csakhamar fontos tényezővé emelték.

De hivatalos működési köre tett erejének nagyságát nem bírta teljesen lekötöni. Elég erőt tudott kifejteni más működési téren is. Különösen a hitelet felújítása és a kivándorlók lelki gondozása körül fejtett ki nagyhatású buzgóságot.

Munkálkodásának gyümölcsei meg is hozták számára a legmagasabb elismeréseket. Az 1895. évben pápai kamarássá, 1899-ben csanádi kano-nokká, 1902-ben sebencioi címzetes püspökké, 1905-ben címzetes minisz-

teri tanácsossá nevezték ki. 1908-ban pedig őfelsége a Ferenc József rend csillagos középkeresztjével tüntette ki.

Igy nevezték ki győri püspökké, amely egyházmegyében munkásságát lankadatlan buzgalommal folytatta. A keresztény restauráció minden téren erőteljesen megindult főpásztori működése alatt. Innen küldte őt őszentsége és az apostoli uralkodó bizalma a kalocsai érseki megye élére.

Dr. VÁRADY LIPÓT ÁRPÁD kalocsai érsek Ónagyméltóságát BAJA város közönsége nevében Weisz Nándor polgármester-helyettes megleghaugu táviratban üdvözölte kinevezetése alkalmából.

Lapunk szerkesztősege is üdvözölte az új érseket.

A főpásztorhoz küldött sürgöny így szól:

Nagyméltóságú

Dr. VÁRADY LIPÓT ÁRPÁD kalocsai érsek urnak GYŐR.

Fiúi tisztelettel és hódolattal üdvözöljük Nagyméltóságodat kalocsai érsekké történt legmagasabb kinevezetése alkalmából. Főpásztori működéséhez áldást és sikert kívánunk a BAJA szerkesztősege.

**Kékkő,
rézkénpor,
kénmáj és
raffiaháncs**

legjobb minőségben és legolcsóbb napi árban.

Rézkénporló, szabadalmazott **Permetező**

kivehető szélkazánnal,
tökéletes berendezéssel,

Yermorel-rendszerű, legjobb minőségű. (Napjogyt.)

Mindennemű permetező alkatrészek kaphatók

Drescher Gyula kiskereskedésében Baján.

egyszerűen lehet ezt elintézni: vagy elfogadjuk a miniszter ajánlatát, vagy pedig nem. Tessék ezt már végleg elintézni!

A villanytelep ügye ismét megakadt. A tisztí mérnök ajánlatára ugyanis olyan szakértőt választottak, akinek döntése nem fog közmegegyezést kelteni, mert egyik ajánlattevő céghez rokonai kötelek fűzik. Tehát másik szakértőre van szükségünk, még pedig miniszteri tisztviselőre és ennek megválasztása annál inkább is sürgős, mert szeretnők, ha még a nyár folyamán megkezdhetnénk a villanytelep előmunkálatait, hogy lehetőleg még ebben az évben, de legkésőbb tavasszal elkészüljünk vele. Igazán érthetetlen ez a huzavona. Vajjon kinek az érdeke lehet ezt a kérdést is elodázní?

Meg kell ehelytűt emlékeznünk arról is, hogy jelenleg a törvényhatósági bizottság is csonka. Miért nem írják ki a választást az első kerületben megüresedett tagnyi helyre?

Talán arra várnak, hogy ebben az ügyben is indítványt nyújtsunk be?!

Az Ipartestület új elnöke.

Vasárnap délután az iparosok nagy többséggel Gebhardt Dezső ékszerészt választották meg a Czernay Imre lemondásával megüresedett elnöki székbe. Midőn ez alkalommal üdvözöljük az új elnököt és mitködéséhez sikert kívánunk, elvárjuk tőle, hogy a béke és a munka jel-szavával fogja elődje példáját követni, óvni fogja a testület a napi politika szennyes hullámaival és mindenben az iparoság érdekeit fogja elősegíteni, a reájuk várakozó nehéz harcokban erős támaszuk lesz és ezáltal ki fogja érdemelni a megválasztásakor belé helyezett bizalmat.

Mit irigyel tőlünk a főváros?

Amikor Budapesten műtejet gyártanak, nálunk a „szűz” vidéken épít olyan hamisítatlan jó kedvvel hamisítják a tejet s a paprikát, mintha az ország fővárosában volnánk. Ott megszokott valami, hogy minden élclmizert hamisítanak s onnan úgy néznek felénk a falukra, és városokra, mintha itt tényleg tejet árulnának tej címén.

A mindennap ismétlődő leleplezések bezzeg más világlításban mutatják be a mai áldott viszonyainkat. Minden hetivásáron megbüntettek egy csomó kofát s a többi, akinek egy-párszor sikerült kibújnia a rendőrség kezei közül, némi félelemmel ugyan, de rendületlenül áru továbbá is vizet tej helyett. A rendőrség eléggé érelyes e hamisítókkal szemben, de még nem bírta meggátolni a hamisítást,

mert a megbüntetett kofa kifizeti a büntetésépenzt s áru tovább. Még érelyesebb példát kellene talán a rendőrségnek statuálnia azzal, hogy a hamisításon többször rajtakapott kofákat eltítaná az árusztástól.

A főgimnázium színelőadása.

Vasárnap délután mutatta be a ciszt főgimnázium ifjusága Kovács Pius tanár „Hunyadiak” című színművét.

A szindarab ismertetése nem lehet célunk. A mindnyájunk által jól ismert történetet dolgozta fel Kovács Pius tanár igazi művészzel és a közönség osztatlan tetszésével találkozott a kitűnő zeneszerző, Kolovics Alajos dr. kísérő zenéjével együtt. Nem fogunk csalódní, ha azt állítjuk, hogy az egyes ének- és zeneszámok szívhez szóló, elbájoló dallamai még sokáig fognak felszendülni a bajai szalonokban.

A szereplőkről csakis a teljes ismerés hangján szólhatunk. Rendkívül bájos jelenség volt a színpadon Kollár Vilma, akinek kellemes, üde és léányos játéka és hangja a budapesti színhávilág egyik nemrég felűnt csillagát: Gombaszögi Ellát juttatja eszünkbe. Ugy az ő, mint kitűnő partnerének, Bizony Józsefnek éneklését őszinte élvezettel hallgattuk. Szívesen látnók mindkettőjüket gyakrabban is a nem kis tehetségu helybeli dilettánsok gárdájában. A többi szereplőket is csak dicséret illetheti.

Végül, de nem utóljára emlékeznünk meg Nagy Vazul tanár nehez, de eredményes munkájáról, aki a darabot igen ügyesen rendezte és az ének-zeneszmókat tanította be. A siker bizonyára bőven kárpótolta fáradságáért.

A fényes sikerű eset, mely egyaránt kitűnő erkölcsi és anyagi haszonnal végződött, Békefi Remig dr. zirczi apát és Szele Róbert főigazgató is végig élvezte. Saáry.

Hírek.

Az idők változása.

Bajára egyáltalában nem hat átalakítólag, vagy enyhítve ezt a súlyos mondatot, legalább is nem igen látható ez az átalakulás. Iparunk és kereskedelmünk a régóta megszokott mederben folyik fejlődés nélkül, városunk falusi színezeté is örökös.

A városok éltető része, a törvényhatóság is ritkán mutat különösebb érdeklődést a város ügyei iránt s így nem is kell már tovább kutatnunk annak az okait, hogy miért áll petyhüdten a mi városunk. Tűlekedni és nem respektálni más városok érde-

keit, ahogy azok sem respektálják a mieinket, ez az a mód, amellyel előrehaladhatunk.

Schopenhauer szerint csak a semmi-rekellők szerények s miért ne merjük hangos szóval kiáltozni s idecsábítani azt a fontos tényezőt, amely megindítaná fejlődésünket: a gyár-ipart.

Baja látképére öröm ránézniünk, kedvező természeti viszonyokkal dúsan meg van áldva. Itt folyik a Duna, kihasználhatatlan a Sugovica, van dunai hidunk s lehetne kiváló vasuti összeköttetésünk is s mégis csak tengődünk. Mi ennek az oka s kit terhel a felelősség? — kimutatjuk már, ismétlésekbe nem bocsátunk. E sorainkat is csak azért vetjük papírra, hogy maradjon bizonyítéka annak.

A közigazgatási bizottság pnteken délelőtt a főispán elnöklésével ülést tart.

A törvényhatósági bizottság pnteken, május hó 8-án d. u. 3 órákor rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: A polgármester időszaki jelentése a közigazgatás állapotáról. A m. kir. belügyminiszter rendelete az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1913. XIV. t.-c. értelmében a szavazókörök megállapítása ügyében. Ugyanannak rendelete a központi választmány megalakítása ügyében. A városi tanács jelentése a Mátéháza-pusztá V-ik majorságának haszonbérbe adása végett megtartott újabb árverés eredményéről. A m. kir. honvédelmi miniszter leirata a hadsereg katonái nevelés és közp. intézetének üresesítéséről egy városi tanács elnöke részéről. A városi tanács jelentése ugyanezen tárgyban. A városi tanács utólag még beérkező és gazdasági hivatalban a hivatalos órák alatt betekinthető egyéb tárgyak. — Mit jelent ez az utolsó mondat? Hát miért nem függesztik ki a tárgysorozatot? Ugy véljük, nem lehet semmi okunk a titkolódzásra és ezért érthetetlen a nyilvánosság elől való bujkálás.

Helyreigazítás. Lapunk mult számában megirtuk, hogy a plebánia földjét bérbedadták és több kiszagda mellőzésével egy durgazdag szabadkőmivesnek jutatták. Információnk tévedésben alapult és most örömmel állapítjuk meg, hogy az illető nem tartozik a szabadkőmivesek közé, sőt minden ilyen mozgalomtól teljesen távol tartja magát.

A belügyminiszter jóváhagyja Baja város ásvány-, forrás és gyártott vizek után fizetendő városi fogyasztási illeték szedése iránt alkotott szabályrendeletét.

Ki fizeti meg a nyomozást? Csak nemrég emlékeztünk meg a bajai rendőrség derekas munkájáról, abból az alkalomból, hogy egy veszedelmes pénzhamisító bandát lelepleztek. A sajtó és a közönség elismerésén kívül nem is jut nekik egyéb. Ez pedig nem elég nekik az üdvös-

ségre. Oltványi fogalmazó, Rozman és Solti detektívek mintegy 180 koronát költöttek el a nyomozás alkalmából és mikor a pécsi ügyészséghez beküldötték a kiadások jegyzékét, azzal utasították el őket, hogy a költséget nem térítik meg, mert nem volt bejelentve, hogy rendőreink nyomozni fognak. (!) Nem lehetetlen, hogy a bajai rendőrség csakugyan megfélekedett az előzetes jelentésről, de azért mégis lehetetlen kívánság az, hogy hivatásukat teljesítő, szegény tisztviselőktől követeljük a nyomozás költségeit, pláne akkor, mikor egy országos érdekű ügyben fejtenek ki buzgó munkálkodást. Az ilyen esetek különben alkalmasak arra, hogy még a legnagyobbizusabbert embert is elkedvetlenítsék, ami semmi esetre sem lehet érdeke az államnak, ha egy olyan testületről van szó, mint a rendőrség.

A katonaváros panasza. Ez a városrész ugylászik a mostoha fia Bajának. Legalább is ezt bizonyítja az a sok panasz, mely közönség érkezik. A vasuti felüljárón és annak környékén egyáltalán nem világítanak. — A gazdák lovaikat éjjel a rétre hajtják legelni és, hogy azok onnan el ne kóboroljanak: az átjárót dróttal elkerítik és a szegény ember, akinek utja véletlenül arra visz, szépen keresztül bukik és akár a nyakát törheti. — A dísnőhizlaldából kiáradó bűz miatt pedig az egész környék levegője meg van fertőzve. Pedig ezt is lehetne, ha nem is teljesen, de részben csökkenteni. Elvégre, ha nem is részben, de a polgárokat mindenütt egyenlő jökbán, de a dísnőhizlaldából is tűrhetővé kell tenni. (S. I.)

SPORT.

A football áldozatai.

Bizony, kérjük szépen, sok áldozata van ennek a szép sportnak. De most nem azokról a szerencsétlenekről akarunk megemlékezni, a kik a football-pályáról kerülnek a kórházba, hanem azokról a jámbor sétálókról, akiknek testi épségét, vagy legalább toletteljét veszélyeztetik azok a suhancok, akik minden utcán, téren felütik tanýájukat és formális „mérkőzéseket” rendeznek. A mérkőzés éle azonban nem az ellenfél felé, hanem az ártatlan sétálókra van irányítva. A rendőrség figyelmét ez uton hívjuk fel erre a cseppet sem kellemes állapotra, mert a csendörök szerint „az utca arra való, hogy ott játszanak a gyerekek”.

No igen, ezt nem vitatjuk, de csak alkalmas helyen és alkalmas játékokat.

Szerkesztői üzenet.

K. C. Baja. A „Hunyadiak” előadásáról legközelebbi számunkban hosszabb elmfuttatás fog jönni. (S.)

Uj szállítási vállalat.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

Baján, Tóth Kálmán-utca 27. sz. alatt

szállítási vállalatot

létesítettem,

Elvállalok mindennemű vasuti és hajózási fuvarozást valamint butorszállítást és

egész költözködésekert jutányos ár mellett.

Amidőn gyors és megbízható kiszolgálásról biztosítom a t. közönséget, egyben nagybecsű támogatását kérem és vagyok kiváló tisztelettel

Manhold-féle

szállítási vállalat

Baja, Tóth Kálmán-utca 27. szám.
Telefonszám 192.

A legjutányosabb árban eladó

egy teljes konyhabutor a legmodernebb kivitelben, mely áll: 1 konyha-szekrény, 1 asztal, 1 gyuró-deszka, 1 vágódeszka, 1 fászlada, 2 szék, 1 hokedli, 1 sámlí és 1 személtádból.
Teljes tisztelettel

Hegedüs József

épület- és butorasztalos
Baja, Rókus-utca 43.

Eladó ház.

Baja, JÓZSEF-UTCA 5. sz. szám alatti ház szabad kézből eladó. Tudakozódhatni helyben, Jókai-utca 5. ik szám alatt, vagy levélben

Balku Gyulánál, Zombor,
Bercsenyi-ut 18-ik szám alatt.

Eladó földbirtok.

CSONGRÁD-megyében,
Szenteshoz 10 kilométer távolságra

188 hold (à 1100 négyszögöl) prima föld, nagyobb része herének való, most is sok here van benne, köves ut mentén, sok gazdasági épülettel és kerttel igen kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebb felvilágosítást ad

Depszer Károly, Szentés.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a „Bajai Független Ujság”, a „Bajai Hirlap” és a „Baja” kiadóhivatala közt az árverési hirdetmények, családi értesítések és felülfizetések hirdetési áraira nézve a következő megállapodás jött létre:

Ingó árverési hirdetmény . . . 8 K
Ingatlan árverési hirdetmény . . . 15 K
Csődhirtetmény . . . 20 K
Eljegyzési hir . . . 3 K
azzal a megjegyzéssel „minden külön értesítés helyett” 5 K
Házassági hir . . . 3 K
Gyászjelentés a szövegben . . . 5 K
a hirdetések közt 3 K
Részvét köszönő nyilatkozat . . . 3 K
Felülfizetések közlése soronként . . . 20 fillér.

Tisztelettel
a Kiadóhivatal.

ÉRTESETÉS.

Alulírott jelzem a tisztelt közönséggel, hogy szállodámban a sört március elsejétől kezdve 22 fillérről 20 fillérré szállítottam le.

— Tisztelettel —

Horváth János,
a Bárány-szálloda bérlője.

Egy kitünő hangu, hat
: : billentyűs ébenfa : :
FUVOLA
: : jutányos áron eladó. : :
Tóth Kálmán-utca 62. sz.

Ház és föld eladás.

A Szent László-utca 18. sz. alatti ház, kerttel, a járson túl a Szalai-féle föld mellett 3 kat. hold és 849 □-öl szántóföld szabad kézből eladó.

Bővebbet: Haynald-utca 14. szám alatt.

A Livodában a 2-ik vasuti sín elágazásánál, a közraktárak mellett 900 négyszögöl -

lóhere-föld

kiadó. Bővebbet Czirfusz Ferenc-utca 2. sz. alatt.

INGYEN, ráfizetés nélkül becsereél öreg, használt gramfonlemezeket ujakra WAGNER „Hangszerkirály” Budapest, József-körut 15. szám.
Árjegyzék ingyen. Cimre ügyeljen.

Szent László-utca 20. számu

- HÁZAM -

és a Jaukói dűlőben 606 □-öl

SZÖLLŐM

— szabad kézből eladó. —

Babócsay Károly
uri szabó.

Tengeri moslák !eladás!

Szarvasmarhának, lónak, sertésnek kitünő takarmány. Hektója 80 fill. Kapható **Spitzer Károly és Fiai** szeszgyárában Baján.

Naponta frissen gyártva!

Tyukszem, Excelsior

börkeményedés, szemölcs

HINTÓPOR

48 óra alatt eltűnik a „CANNABIN” használat után. Üvegje 1 kor., postadíjjal 1.40 kor.
Három üveg bérmentve 3 korona.

48 óra alatt elmulasztja a kéz-, láb- és hónaljzadást, 1 doboz 1 kor., postadíjjal 1.40 kor., 3 doboz bérmentve 3 kor.

Hizlásra legalkalmasabb 40% phosphorsavat tartalmazó

Takarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovaknál. 4 1/4 kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80 fillér utánvétellel bérmentve. — Utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi:

Dr. FLESCHE „Korona”-gyógyszertára Győr 99.

Elvállal mindennemű

diszes vasrácskapuk, üzleti vasredőnyök, sirrácok, ujonnan szabadalmazott

fürdőszobák készítését

Költésdvetéseket és rajzokat díjtalanul készít-

Glasz Lipót

épület-, műlakatos és

vizvezeték-szerelő műhelyét Flórián-utca

16-ik szám alá, saját házába helyezte.

Javításokat azonnal és olcsón eszközöl.

—
Szivattyú kutak jókarban tartását évi kezelésre elvállalja.

—
Saját szabad. tábori ágyak!

UJDONSÁGI!

Vidor-féle

UJDONSÁGI!

„BUDAGYÖNGYE“

: : méztápszer-különlegesség. : :

Továbbá finom akác és tisztesfüméz.

Kiloja I K 40 fillér.

Kapható:

Szukopa Józsefnél,

Budapesti-út 57. szám alatt.

Mégrendelésre hához is szállítom.

Kiadó egy bolthelyiség

az Arany János-utca és Rövid-utca sarkán, a Reiter-féle üzlet mellett,
valamint

egy 3 szobás utcai lakás

Bethlen Gabor-utca 2. szám alatt.
Bővebbet a BAJA kiadóhivatalában.

Papir- és írószer-kereskedés

■ KÖNYVNYOMDA ■

KAZAL JÓZSEF - BAJA

Telefon 45

Vörösmarty Mihály-utca 6

Telefon 45

Könyvnyomdai munkák készítése a legizlésebb
kivitelben. Ügyvédi és községi nyomtatványraktár

Felvétetik egy fiu

tanuló!

Kazal József könyvnyomdájában.

Hazai Általános Biztosító
Részvény-Társaság.A társaság elvállal biztosításokat
tűz- és fénykárok ellen (a vállamosapás által okozott tűzkárokat is
megtéríti). A biztosítás egyéb ágazataiban is a közönség rendelkez-
zésére áll. Díjtételei olcsók és előnyösek, kárait gyorsan és méltó-
nyosan rendez, ügyfeleinek érdekeit minden tekintetben megőrzi.

Könyvkiadó főigazgató: BAJA.

(Városi bérház.)